

32. Behandling af økologiske dyr

I dette kapitel kan du læse om reglerne for behandling af syge eller tilskadedekomne dyr.

Du skal være opmærksom på, at Fødevarestyrelsens generelle regler om brug og opbevaring af veterinære lægemidler altid er gældende. Derudover skal du sikre dig, at økologireglerne for sygdomsbehandling og brug af veterinære lægemidler, der som udgangspunkt er mere restriktive, bliver overholdt.

I bilag 5 finder du en oversigt over reglerne for behandling af økologiske dyr.

32.1 Sygdomsbehandling

Det er et overordnet mål at sikre dyrenes velfærd¹⁰²⁶. Hvis et dyr bliver sygt, skal du sørge for, at det straks bliver behandlet¹⁰²⁷. Hvis dyret ikke kommer sig inden for en kortere periode, skal det tilses af en dyrlæge igen, eller aflives¹⁰²⁸.

Du skal sørge for at behandle sygdomme med de mest effektive produkter¹⁰²⁹.

Du må bruge følgende produkter, uden at dyrlægen har tilset dine dyr:

- Fytoterapeutika og sporelementer, som er anmeldt til Sundhedsstyrelsen.
- Homøopatiske produkter, som er anmeldt til Sundhedsstyrelsen.
- Produkter til udvortes brug, der ikke er veterinære lægemidler.

Hvis du ikke kan afhjælpe problemet ved hjælp af disse produkter, skal du tilkalde en dyrlæge. Dyrlægen skal stille en diagnose og beslutte, hvilket lægemiddel der skal bruges til behandlingen¹⁰³⁰. Som hovedregel skal dyrlægen indlede behandlingen, og du må kun efterbehandle efter dyrlægens anvisning¹⁰³¹. Behandlingsperioden og de specificerede dyr skal være angivet på lægemidlets emballage.

Du har selv ansvar for, at de lægemidler, der bliver brugt i din besætning, er godkendte efter økologireglerne. Der er ikke krav om, at veterinære lægemidler skal være GMO*-fri.

Hvis du har dyr, der er utrivelige, skal du tage hensyn til dem, så de har mulighed for at komme i trivsel igen. Det kan være, at de skal have ekstra foder i en periode, eller gå i en mindre flok, så de ikke skal konkurrere med andre dyr om adgang til vand, foder og liggeplads¹⁰³².

Zinkoxid

I tilfælde af fravænningsdiarré har dyrlægen mulighed for at ordinere zinkoxid, der er et receptpligtigt lægemiddel. Som ved andre receptpligtige lægemidler må dyrlægen højst ordinere zinkoxid til brug i 5 dage. Hvis du har en

¹⁰²⁶ RFO, artikel 3, litra a, nr. iv og artikel 5, litra h

¹⁰²⁷ RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii og KFO, artikel 24, stk. 1

¹⁰²⁸ RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii og KFO, artikel 24, stk. 1

¹⁰²⁹ KFO, artikel 24, stk. 2

¹⁰³⁰ RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii

¹⁰³¹ KFO, artikel 24, stk. 3

¹⁰³² RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii og KFO, artikel 11, stk. 2

sundhedsrådgivningsaftale med tilvalgsmodul, må dyrlægen ordinere til brug i højst 14 dage. Der skal altid foreligge en behandlingsplan fra dyrlægen¹⁰³³. Du skal skrive behandlingen i medicinlogbogen, men den tæller ikke med i behandlingsregnskabet.

Klovedesinfektion

Hvis der er problemer med klovlidelser, må du bruge et egnet klovedesinfektionsmiddel¹⁰³⁴. Hvis du bruger midlerne i et klovsbad, må du kun udlede opløsningen i gyllen efter brug, hvis aktivstofferne er tilladte som gødnings- og jordforbedringsmiddel i økologisk produktion¹⁰³⁵. Du kan se de tilladte midler i bilag 1.

Orbesealer eller lignende patteforseglingsmidler

Økologireglerne muliggør kun begrænset brug af Orbesealer. Selvom produktet er godkendt af Sundhedsstyrelsen til forebyggende behandling, må du ikke bruge det forebyggende i din økologiske besætning. Det skyldes, at det ikke er tilladt at bruge veterinære lægemidler til forebyggende behandling i økologisk produktion¹⁰³⁶.

Du må bruge midlet til køer, der tidligere har fået diagnosticeret yverbetændelse eller subklinisk mastitis (yverbetændelse uden synlige kliniske tegn) ved goldning af en dyrlæge¹⁰³⁷.

Halocur/Baycox og lignende godkendte midler til behandling af Cryptosporidiose/Coccidiose

Du må kun opbevare veterinære lægemidler på din økologiske bedrift som led i en igangværende behandling¹⁰³⁸. Se også afsnit 32.3.

En undtagelse fra denne generelle regel er opbevaring af lægemidler til behandling af Cryptosporidiose/Coccidiose hos kalve. Hvis du har en sundhedsrådgivningsaftale med tilvalgsmodul, din dyrlæge har stillet en besætningsdiagnose for Cryptosporidiose/Coccidiose og der er udarbejdet en handlingsplan, må du opbevare lægemidlet i henhold til din sundhedsrådgivningsaftale, dog maksimalt til behandlingsplanen evalueres efter 3 måneder.

Du skal opbevare handlingsplanen på bedriften som en del af medicinlogbogen¹⁰³⁹. Planen skal være tilpasset den enkelte besætning og udførligt beskrive de tiltag, der iværksættes, og hvordan smittepresset forsøges nedbragt. Efter tre måneder skal du evaluere behandlingen og handlingsplanen.

Eksempler på de generelle tiltag, der kan foretages i en besætning i forbindelse med behandling af Cryptosporidiose/Coccidiose:

- Kælvninger skal foregå i rene omgivelser. Brug separate kælvningsbokse, der er rengjort effektivt mellem hver kælvning.
- Tildele råmælk af god kvalitet indenfor 4 timer efter kælvning.
- Fodre og håndtere syge kalve til sidst.
- Fryse foderskåle, drikkenipler mv.
- Gasbrænding af inventar efter vask.
- Rengøre kalvebokse effektivt efter hver kalv.
- Behandle andre lidelser, som navlebetændelse, lungebetændelse samt diarré, der skyldes andre årsager.
- Holde nærmiljøet tørt og rent, sørge for god ventilation, undgå træk, overbelægning og bratte temperaturskift.

¹⁰³³ RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii og KFO, artikel 24, stk. 3 jf. stk. 1 og 2

¹⁰³⁴ Økologibekg., § 20, stk. 2

¹⁰³⁵ Jf. reglen i KFO, artikel 3, stk. 1, jf. bilag I

¹⁰³⁶ KFO, artikel 23, stk. 1

¹⁰³⁷ RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii og KFO, artikel 24, stk. 3

¹⁰³⁸ KFO, artikel 35, stk. 3

¹⁰³⁹ KFO, artikel 35, stk. 3 jf. RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii og KFO, artikel 76, litra e

Derudover kan der være yderligere tiltag, der er specifikke for den enkelte besætning.

Det er ikke tilladt systematisk at anbringe kalve i enkeltbokse ud over den første leveuge, da det i økologisk produktion kun er tilladt at isolere klinisk syge dyr¹⁰⁴⁰.

Hvis du ikke har en sundhedsrådgivningsaftale med tilvalgsmodul, må du bruge og opbevare lægemidlerne til gennemførelse af én behandling for det eller de dyr, hvor dyrlægen har stillet diagnosen.

Hormoner

Du må ikke bruge hormoner og lignende stoffer til synkronisering af brunst¹⁰⁴¹, til fremkaldelse af brunst. Hormoner må ikke anvendes ved behandling af enkelt dyr med reproduktionsproblemer, herunder rutinemæssig afbrydelse af drægtighed. Behandling med hormoner er tilladt i forbindelse med et konkret sygdomstilfælde, hvor brunstfremkaldelse ikke er formålet.

32.2 Isolering af syge eller tilskadekomne dyr

Hvis et dyr kommer til skade eller bliver sygt, skal du sørge for, at det straks får den nødvendige behandling. Hvis det er nødvendigt, skal du isolere det fra andre dyr¹⁰⁴². Du skal derfor vurdere, om dine syge/tilskadekomne dyr kan gå i et sygeafsnit sammen med andre syge dyr, eller om de vil have bedst af at gå alene. Syge eller tilskadekomne dyr skal have let adgang til vand og foder og kunne holde sig varme¹⁰⁴³.

Hvis dyret er isoleret i mere end 7 dage, skal du notere årsagen samt datoerne for henholdsvis tilgang og afgang fra sygeboks i din logbog for husdyrproduktion¹⁰⁴⁴.

Det er tilladt at tage dyr, der bliver syge eller er kommet til skade, på stald som led i en behandling¹⁰⁴⁵.

Når du isolerer et sygt eller tilskadekommet dyr, skal du overholde arealkravene for indendørs opstaldning¹⁰⁴⁶. Du kan finde arealkravene i afsnittene for de enkelte dyrearter. For kalve under 6 måneder og svin gælder dog særlige regler, der fremgår af afsnit 32.2.1 og afsnit 32.2.2.

Afkom, som du isolerer i mælkefodringsperioden, skal fortsat have adgang til naturlig mælk og have suttebehovet opfyldt¹⁰⁴⁷.

32.2.1 Kalve op til 6 måneder

Du skal med det samme notere i din logbog for husdyrproduktion, hvis du isolerer syge kalve under 8 uger i enkeltboks¹⁰⁴⁸. Hvis det er nødvendigt at holde kalven isoleret i mere end 7 dage, på grund af en igangværende behandling, skal din dyrlæge attestere isolationen.

¹⁰⁴⁰ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. vi

¹⁰⁴¹ KFO, artikel 23, stk. 2

¹⁰⁴² RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii og nr. vi samt litra e, nr. i og ii

¹⁰⁴³ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii og nr. vi samt litra e, nr. i og ii

¹⁰⁴⁴ KFO, artikel 76, litra e

¹⁰⁴⁵ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. vi og KFO, artikel 24, stk. 1

¹⁰⁴⁶ KFO, artikel 10, stk. 4

¹⁰⁴⁷ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii (sutter) og RFO, artikel 14, stk. 1, litra d, nr. ii og nr. vi (mælk)

¹⁰⁴⁸ KFO, artikel 76, litra e

For kalve mellem 8 uger og 6 måneder er isolering i enkeltboks kun tilladt ved sygdom, hvor dyrlægen har attestet, at kalvenes helbred eller adfærd kræver, at de holdes isoleret, mens de bliver behandlet¹⁰⁴⁹.

Ved isolering af kalve over 8 uger, skal du overholde de generelle arealkrav til sygebokse for kalve.

32.2.2 Svin

Hvis et dyr bliver sygt eller kommer til skade, skal dyret straks anbringes i en sygesti¹⁰⁵⁰. Det vil sige, at du straks skal kunne tilbyde dyret en sygesti, når behovet opstår¹⁰⁵¹. Du skal indrette sygestierne med mulighed for temperaturregulering, dvs. at der både skal være mulighed for afkøling og varme. Du skal indrette stien, så træk undgås. Mindst to tredjedele af det samlede minimumsareal i sygestierne skal være med et blødt underlag, så dyrene ikke er i direkte kontakt med gulvet.

Hvis det er nødvendigt, skal syge/tilskadekomne dyr isoleres. Du skal derfor vurdere, om dine syge/tilskadekomne dyr kan gå sammen med andre dyr, eller om de vil have bedst af at gå alene.

Hvis du for eksempel har grise med sår, som halebid, ørebid, eller store brok, er der en risiko for, at andre grise bider i sårene og dermed forværrer tilstanden.

I en sygesti til søer og gylte skal der være mindst 3,5 m² frit tilgængeligt stiareal ved et dyr i stien. Hvis du holder søer og gylte i en sygesti, hvor der går mere end et dyr, skal der være mindst 2,8 m² frit tilgængeligt stiareal per dyr. Du må anbringe op til tre dyr i stien.

Minimumsareal for sygestier til smågrise, avls- og slagtesvin fremgår af tabel 32.1.

TABEL 32.1. Minimumsarealer for sygestier til smågrise, avls- og slagtesvin

Vægtgruppe for grise, kg	Minimum frit tilgængeligt areal per sti ved ét dyr i stien, m ²	Minimum frit tilgængeligt areal per dyr ved flere dyr i stien, m ² /dyr
Fra 7 og op til 15	0,41	0,36
Fra 15 og op til 30	0,69	0,58
Fra 30 og op til 60	1,14	0,91
Fra 60 og op til 100	1,70	1,29
Fra 100 og op til 130	2,05	1,53
Fra 130 og op til 150	2,28	1,69

32.3 Opbevaring af medicin

Du må kun opbevare veterinære lægemidler, som er ordineret af dyrlægen til en igangværende behandling¹⁰⁵².

Du skal straks fjerne veterinære lægemidler, når behandlingen er afsluttet¹⁰⁵³. Det er ikke tilladt at opbevare veterinære lægemidler med henblik på senere brug.

Det gælder dog ikke produkter, som vacciner og sera, som du bruger i en vaccinationsplan, der er underskrevet af din dyrlæge.

Du skal altid være opmærksom på de generelle regler, der varetages af Fødevarestyrelsen.

¹⁰⁴⁹ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. vi

¹⁰⁵⁰ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii og KFO, artikel 24, stk. 1

¹⁰⁵¹ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii og nr. vi samt litra e, nr. i

¹⁰⁵² KFO, artikel 35, stk. 3

¹⁰⁵³ KFO, artikel 35, stk. 3

32.4 Forebyggende behandling og brug af vækstfremmere er ikke tilladt

Du må ikke forebygge sygdomme ved at give dyrene veterinære lægemidler¹⁰⁵⁴, men du må gerne vaccinere dine dyr¹⁰⁵⁵. Du skal opbevare en vaccinationsplan, der er underskrevet af din dyrlæge¹⁰⁵⁶.

Det er forbudt at bruge vækstfremmende stoffer, herunder antibiotika, coccidiostatika og andre kunstige vækstfremmende hjælpemidler i økologisk produktion¹⁰⁵⁷.

Problemer med fluestik

Flueplage skal som udgangspunkt forebygges ved at tilrettelægge afgræsningen, så særligt udsatte marker ikke bruges i perioder med flueplage. Plages dyrene gentagne gange på de samme marker, kan du ikke permanent medregne disse marker, som en del af afgræsningsarealet.

Hvis det er nødvendigt, kan du tage dyr på stald i en kortere periode¹⁰⁵⁸. Er det nødvendigt at holde dyret/dyrene inde i mere end 7 dage, skal du skrive deres CKR-nr., årsagen og perioden for opstaldning i logbogen for husdyrproduktion¹⁰⁵⁹.

Du kan også forhindre, at dyrene bliver generet af fluestik ved at plastre patteanlæggene til eller dryppe med hjortetakolie¹⁰⁶⁰. Du må også bruge produkter til udvortes brug, der ikke er veterinære lægemidler.

Da du ikke må bruge veterinære lægemidler forebyggende, må du ikke behandle dine dyr med et fluemiddel, der er registeret som et veterinært lægemiddel, inden du sætter dem på græs. Hvis din dyrlæge vurderer, at flueplagen og risikoen for fluestik er særlig stor, og der derved opstår fare for skader og alvorlige gener for dyrene, samt når effekten af de andre indsatser ikke er tilstrækkelig, kan du – efter dyrlægens anvisning – behandle alle dyr i den pågældende flok med et veterinært lægemiddel. Vær opmærksom på, at dyrlægeanvisningen skal kunne fremvises for økologikontrollen, og at de veterinære lægemidler kun må opbevares på bedriften i forbindelse med ordineringsen, jf. de generelle regler for brugen af veterinære lægemidler i økologisk produktion.

32.5 Du skal føre medicinlogbog og behandlingsregnskab

Du skal føre en medicinlogbog*, som en del af den samlede logbog for husdyrproduktionen. Du skal notere alle behandlinger i logbogen¹⁰⁶¹, uanset om de tæller med i behandlingsregnskabet eller ej¹⁰⁶².

Du skal notere antallet af behandlinger med veterinære lægemidler på enkeltdyrsniveau (for eksempel kvæg) eller flokniveau (for eksempel fjerkræ), så logbogen også er et behandlingsregnskab for de enkelte dyr eller flokke af dyr¹⁰⁶³.

¹⁰⁵⁴ KFO, artikel 23, stk. 1

¹⁰⁵⁵ KFO, artikel 24, stk. 3. Evt. RFO, artikel 14, stk. 1, litra e. nr. iii (immunologiske lægemidler)

¹⁰⁵⁶ KFO, artikel 76, litra e

¹⁰⁵⁷ KFO, artikel 23, stk. 2.

¹⁰⁵⁸ RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. ii og RFO, artikel 14, stk. 1, litra b, nr. vi hvis dyret isoleres

¹⁰⁵⁹ KFO, artikel 76, litra d og e

¹⁰⁶⁰ RFO, artikel 14, stk. 1, litra e, nr. ii

¹⁰⁶¹ KFO, artikel 76, litra e

¹⁰⁶² KFO, artikel 76, litra e

¹⁰⁶³ KFO, artikel 76, litra e og artikel 77, 2. pkt.

Du skal også notere brug af vacciner, sera og antiparasitære midler samt brug af vitaminer og jern i medicinlogbogen, selvom disse behandlinger ikke tæller med i behandlingsregnskabet¹⁰⁶⁴.

Medicinlogbogen skal være let overskuelig. Dokumenterne skal ordnes systematisk og sidde i kronologisk orden enten på enkeltdyrsniveau eller efter emne. Det skal være let at se, hvor mange behandlinger det enkelte dyr har fået, og eventuelle genoplægninger* skal fremgå af medicinlogbogen¹⁰⁶⁵.

Når et dyr/en flok behandles, skal du registrere følgende:

- Entydig identifikation af dyret/alle dyr i den behandlede flok.
- Dato for behandling.
- Behandler (dyrlæge eller ejer/driftsleder).
- Økologisk tilbageholdelsestid (angivet som normal tilbageholdelsestid x 2).
- Diagnose, præparat, dosering og behandlingsmåde.

Du skal kunne vise medicinlogbogen, når der er kontrol på din bedrift. Du skal opbevare alle bilag fra dyrlægen på bedriften. Hvis du køber eller sælger et økologisk dyr, skal en kopi af behandlingsregnskabet følge dyret¹⁰⁶⁶.

32.5.1 Hvad tæller med i behandlingsregnskabet?

Behandlingsregnskabet, som er en del af medicinlogbogen, skal omfatte antallet af behandlinger med veterinære lægemidler per enkeltdyr/flok. Det er kun veterinære lægemidler, der tæller med i behandlingsregnskabet.

En behandling defineres som en behandling med veterinære lægemidler, hvor dyrlægen har diagnosticeret sygdomskomplekset. En behandling kan bestå af flere doser af veterinære lægemidler for den samme sygdom. Hvis du behandler for to forskellige, ikke relaterede sygdomme på samme tid, tæller det som to behandlinger.

Hvis et dyr bliver behandlet for den samme sygdom igen, inden der er gået 14 dage efter behandlingens afslutning, kan du regne det som én behandling uanset om der bruges flere forskellige veterinære lægemidler til behandling af den samme sygdom.

Hvis den samme eller en anden sygdom diagnosticeres senere end de 14 dage hos samme dyr, skal du regne det som en ny behandling.

Følgende tæller ikke med i behandlingsregnskabet¹⁰⁶⁷:

- Bedøvelse og/eller smertelindring brugt ved operationer.
- Vacciner og sera.
- Vitaminer og mineraler.
- Behandlinger mod parasitter.
- Behandling med Orbesealer, eller tilsvarende midler.
- Behandling med calcium, magnesium og glucosepræparater ved stofskiftelidelser som eks. kælvningsfeber.
- Lovpligtige bekæmpelser.

¹⁰⁶⁴ KFO, artikel 76, litra e

¹⁰⁶⁵ Økologibekg., § 18

¹⁰⁶⁶ KFO, artikel 76, litra e og Økologibekg., § 23, jf. KFO, artikel 67, stk. 1, litra a. KFO, artikel 24, stk. 4, sidste led, hvis genoplægning pga. 4 (kvæg) eller 2 (svin) behandlinger inden for 12 måneder

¹⁰⁶⁷ KFO, artikel 24, stk. 4

32.6 Genomlægning af behandlede dyr

Genomlægning* betyder, at et dyr skal gennemgå omlægningsperioden* igen, før dyret eller produkter fra dyret kan sælges som økologisk¹⁰⁶⁸.

Genomlægningsperioderne fremgår af tabel 32.2.

Du skal skrive genomlægningsdatoen og entydig identifikation af dyret/flokken i din logbog for husdyrproduktion¹⁰⁶⁹.

Du må bruge mælk fra dyr under genomlægning* som økologisk foder i din egen besætning¹⁰⁷⁰.

TABEL 32.2. Genomlægningsperioder for husdyr og husdyrprodukter¹⁰⁷¹

Levende dyr/kød	Genomlægningsperiode
Kvæg og heste	1 år
Hjortedyr	12 måneder for kron dyr 6 måneder for dådyr ¹⁰⁷²
Får, geder, svin og kaniner	6 måneder
Slagtefjerkræ og haner til rugeægsproduktion	10 uger
Æglæggende høns og levekylinger	6 uger
Bier (bifamilier)	1 år
Produkter fra husdyrproduktion	Genomlægningsperiode for producerende dyr
Mælk	6 måneder

Du skal genomlægge dyr, der har en produktiv livscyklus på under 1 år, hvis de bliver behandlet mere end en gang i løbet af deres liv¹⁰⁷³. Den produktive livscyklus er perioden fra fødsel til slagting/død.

Eksempler på dyr, der har en produktiv livscyklus på under 1 år, er slagtekyrkalve, slagtesvin, lam og slagtekylinger.

Bier er undtaget fra denne regel, da du skal genomlægge bier allerede første gang, de bliver behandlet med veterinære lægemidler¹⁰⁷⁴.

Du skal genomlægge dyr, der har en produktiv livscyklus på over 1 år, hvis de bliver behandlet med veterinære lægemidler mere end 3 gange inden for løbende 12 måneder¹⁰⁷⁵.

Eksempler på dyr, der har en produktiv livscyklus på over 1 år, er kvæg og søer.

Hvis et dyr bliver behandlet 4 gange inden for 12 måneder, skal det genomlægges ved starten af den 4. behandling. Derudover skal dyret genomlægges ved starten af alle efterfølgende behandlinger, så længe der er 4 eller flere behandlinger per løbende 12 måneder.

Behandlingsregnskabet bliver først nulstillet, når der er gået 12 måneder siden sidste behandling blev begyndt.

¹⁰⁶⁸ Økologiloven, § 22

¹⁰⁶⁹ Økologibekg., § 18

¹⁰⁷⁰ KFO, artikel 21, stk. 1

¹⁰⁷¹ KFO, artikel 38, stk. 1

¹⁰⁷² Økologibekg., § 59, stk. 2

¹⁰⁷³ KFO, artikel 24, stk. 4

¹⁰⁷⁴ KFO, artikel 25, stk. 7, jf. artikel 38, stk. 3

¹⁰⁷⁵ KFO, artikel 24, stk. 4

Eksempel

En ko bliver behandlet 1. januar, 1. februar, 1. april og 1. maj 2019. Koen skal genomlægges ved starten af den 4. behandling inden for løbende 12 måneder. Det vil sige 1. maj 2019.

Du må først sælge mælk fra koen som økologisk efter 1. november 2019, da genomlægningsperioden for mælk er 6 måneder. Du må først omsætte koen som økologisk efter 1. maj 2020, da genomlægningsperioden for kød er 12 måneder.

Hvis koen bliver behandlet igen 1. august 2019 skal den genomlægges igen per 1. august 2019, fordi det er den 5. behandling inden for løbende 12 måneder.

Du må så først sælge mælk fra koen som økologisk efter 1. februar 2020, og du må først omsætte koen som økologisk efter 1. august 2020.

32.7 Tilbageholdelsestid

Ved behandling med veterinære lægemidler er tilbageholdelsestiden for økologiske dyr den dobbelte af den tid, der er fastsat af Lægemiddelstyrelsen for det pågældende præparat¹⁰⁷⁶. Bruger dyrlægen for eksempel et præparat med en normal tilbageholdelsestid* for mælk på 6 dage, er den økologiske tilbageholdelsestid* for mælk 12 dage.

Hvis tilbageholdelsestiden for et lægemiddel er fastsat til 0, er tilbageholdelsestiden også 0 for økologiske dyr, der er behandlet med lægemidlet. For præparater uden fastsat tilbageholdelsestid*, er tilbageholdelsestiden for økologiske dyr 48 timer¹⁰⁷⁷.

Hvis der bruges et veterinært lægemiddel, der ikke er registeret til den pågældende dyreart, træder kaskadereglen i kraft. Det indebærer blandt andet, at tilbageholdelsestiden for økologiske dyr ved slagtning er 56 dage (2 x 28 dage) og for levering af økologisk mælk og æg er tilbageholdelsestiden 14 dage (2 x 7 dage)¹⁰⁷⁸.

Hvis du sælger dyr eller produkter fra dyrene, inden den dobbelte tilbageholdelsestid* er gennemført, skal du sælge dem som ikke-økologiske¹⁰⁷⁹.

¹⁰⁷⁶ KFO, artikel 24, stk. 5

¹⁰⁷⁷ KFO, artikel 24, stk. 5

¹⁰⁷⁸ Bekendtgørelse nr. 785 af 25. juni 2010 om dyrlægers anvendelse, udlevering og ordinerings af lægemidler til dyr, § 34, stk. 1

¹⁰⁷⁹ Økologiloven, § 5

32.8 Registrering og mærkning af behandlede dyr

Du skal registrere alle dyr, der bliver behandlet med veterinære lægemidler. Behandlede dyr skal til enhver tid kunne identificeres entydigt i resten af deres liv i det økologiske produktionssystem¹⁰⁸⁰.

Det skal fremgå af din medicinlogbog*, hvilke og hvor mange behandlinger et dyr eller en flok har fået, og hvornår behandlingerne har fundet sted¹⁰⁸¹.

Mærkning af fjerkræ kan foregå per flok/hus, hvis alle dyr i flokken/huset er behandlet. Pattegrise og slagtesvin skal mærkes individuelt, for eksempel med nummererede øremærker¹⁰⁸².

32.9 Reproduktion og avlsmetoder

Økologisk husdyravl skal være baseret på naturlige metoder¹⁰⁸³. Det betyder at rettidig adskillelse af kønsmodne dyr, skal foretages for at undgå uønsket drægtighed.

Du må bruge inseminering i det omfang, det ikke kræver hormonal behandling¹⁰⁸⁴. Du kan bruge kønssorteret sæd ved inseminering. Andre former for kunstig eller assisteret avl, for eksempel embryonoverførsel eller kloning er ikke tilladt¹⁰⁸⁵.

Du må ikke bruge genetisk modificerede dyrearter og avlsmateriale¹⁰⁸⁶.

32.10 Operative indgreb – halekupering, afhorning m.m.

I økologisk produktion må der ikke rutinemæssigt foretages operative indgreb¹⁰⁸⁷ som:

- Afhorning
- Halekupering
- Næbtrimning
- Amputation af tæer, kam og sporer hos avlshaner

Du kan få dispensation af Landbrugsstyrelsen til at udføre de nævnte indgreb, hvis det er nødvendigt af hensyn til dyrenes sundhed, velfærd, hygiejne samt sikkerhed for de personer, der håndterer dyrene¹⁰⁸⁸. Vi vil ved behandling af ansøgningen lægge afgørende vægt på, at andre tiltag er forsøgt, således at operative indgreb ikke er den første løsning der vælges.

Du skal sørge for, at alle indgreb udføres i den mest hensigtsmæssige alder, af kvalificeret personale og at dyrets lidelse i øvrigt begrænses mest muligt¹⁰⁸⁹. Du skal for eksempel altid bruge smertelindring ved kastration af svin og ved afhorning af kalve.

¹⁰⁸⁰ KFO, artikel 76, litra a og e jf. KFO, artikel 67, stk. 1, litra b,

¹⁰⁸¹ KFO, artikel 76, litra e (og litra a, hvis behandling er sket hos tidligere ejer)

¹⁰⁸² KFO, artikel 76, litra e jf. artikel 77, 2. pkt.

¹⁰⁸³ RFO, artikel 14, stk. 1, litra c, nr. i

¹⁰⁸⁴ RFO, artikel 14, stk. 1, litra c, nr. i og ii

¹⁰⁸⁵ RFO, artikel 14, stk. 1, litra c, nr. i, nr. ii og nr. iii

¹⁰⁸⁶ RFO, artikel 9, stk. 1

¹⁰⁸⁷ KFO, artikel 18, stk. 1

¹⁰⁸⁸ KFO, artikel 18, stk. 1, 2. pkt.

¹⁰⁸⁹ KFO, artikel 18, stk. 1, sidste pkt.

Du skal notere alle operative indgreb i medicinlogbogen¹⁰⁹⁰. Operative indgreb tæller ikke i behandlingsregnskabet, uanset om der er brugt bedøvelse ved indgrebet.

Afhorning af kvæg

Du skal søge om dispensation hos Landbrugsstyrelsen, hvis du ønsker at afhorne kalve (kvæg) i din besætning. Du skal udfylde ansøgningen "Ansøgning om afhorning af kalve", som du finder i [Tast selv-service](#).

Hvis du får dispensation til afhorning af dine kvæg vil de begrundelser du har brugt i ansøgningen blive kontrolleret i forbindelse med økologikontrollen. Dispensationen er tilknyttet det pågældende CHR-/besætningsnummer og er kun gældende så længe der er dyr i dette CHR-/besætningsnummer. I det øjeblik der ikke længere er dyr i CHR-/besætningsnummeret, bortfalder dispensationen og der skal søges på ny. Ved ejerskifte skal der også søges om ny dispensation.

Halekupering af lam

Du kan søge om dispensation til halekupering af lam hos Landbrugsstyrelsen. Du skal bruge blanketten "[Ansøgning om halekupering af lam](#)", som du finder på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Tilladelsen vil være gyldig i op til 1 år.

Næbtrimning

Levekyllinger må ikke være næbtrimmede, og der kan ikke opnås tilladelse* til næbtrimning¹⁰⁹¹.

Øvrige indgreb

Næseringning er tilladt.

Slibning af tænder hos smågrise er tilladt af dyrevelfærdsmæssige årsager, hvis smågrisene skader soen. Du må kun foretage indgrebet i de første fire levedøgn. Klipning af tænder er ikke tilladt¹⁰⁹².

32.11 Sanering og bekæmpelse

Behandling af sygdomme, som det er lovpligtigt at sanere for eller bekæmpe, tæller ikke i behandlingsregnskabet. Du skal straks sende en kopi af påbuddet om bekæmpelse til Landbrugsstyrelsen.

Vil du sanere for eller bekæmpe andre sygdomme, skal du søge om tilladelse* hos Landbrugsstyrelsen.

Ved sanering for paratuberkulose og Salmonella Dublin kan Landbrugsstyrelsen under visse betingelser give tilladelse* til, at du hos højrisiko-dyr fjerner kalven fra koen straks efter kælvning. Betingelserne fremgår af anmeldelsesblanketterne på Landbrugsstyrelsens hjemmeside.

Hvis du deltager i Operation Paratuberkulose eller det nationale overvågningsprogram for Salmonella Dublin, skal du anmelde det til Landbrugsstyrelsen. Du skal bruge anmeldelsesblanketterne "[Anmeldelse af paratuberkulosesanering](#)" og "[Anmeldelse af Salmonella Dublin sanering](#)", som du finder på Landbrugsstyrelsens hjemmeside. Du skal have en kopi af sanerings-/handlingsplanen og anmeldelsen til Landbrugsstyrelsen liggende på bedriften¹⁰⁹³.

¹⁰⁹⁰ KFO, artikel 76, litra e

¹⁰⁹¹ Bekendtgørelse nr. 1112 af 21/11/2008 om produktion og markedsføring af økologiske levekyllinger, § 4, stk. 2 og § 26

¹⁰⁹² KFO, artikel 18, stk. 1

¹⁰⁹³ KFO, artikel 67, stk. 1, litra b og Økologibekg., § 23